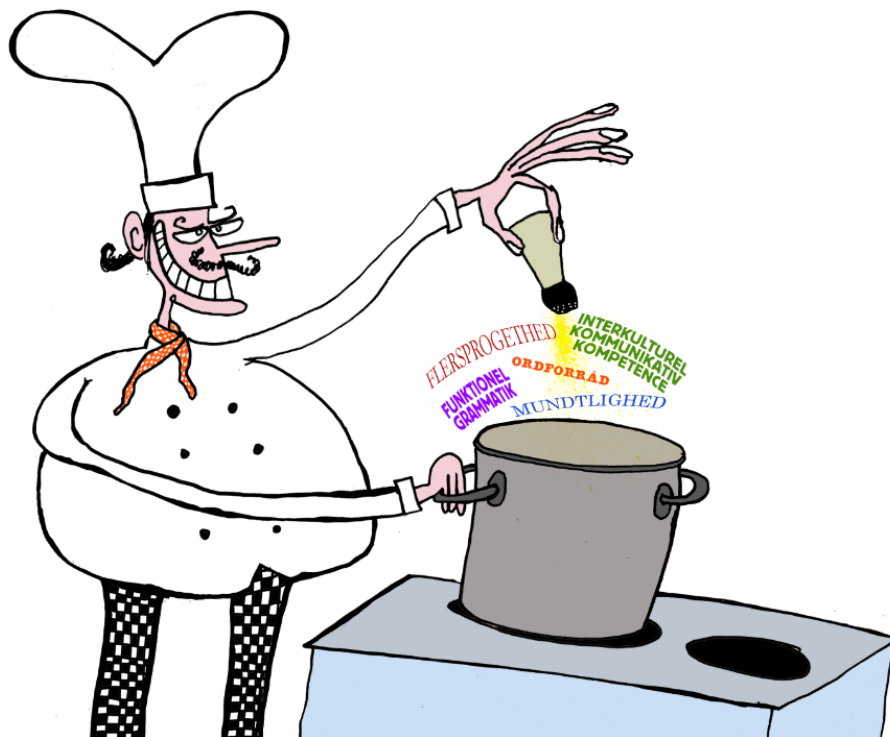

Mini-aktionslæringsforløb

- med fokus på mundtlighed

Mini-aktionslæringsforløbene er udarbejdet af Hanne Thomsen, lektor ved Københavns Professionshøjskole, Karen Aarøe, lektor ved UC SYD og Lise Majgaard Mortensen, lektor ved VIA University College.

Materialet er udviklet i forbindelse med projektet *Fremmedsprog, forandring og forankring* med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Om mini-aktionslæringsforløb

Aktionslæringsforløb giver mulighed for at afprøve og blive klogere på didaktiske løsninger på de udfordringer, I møder i jeres undervisning.

Vi har her opstillet en række eksempler på aktionslæringsforløb i mini-format med fokus på flersprogethed, ordforråd, mundtlighed, funktionel grammatik og interkulturel kommunikativ kompetence. I kan læse mere om de fem emner i NCFE's pixier, som I finder i NCFE's vidensbank: <https://viden.ncff.dk/Kategori/Temahæfter>

Aktionslæring

Aktionslæring er en metode til udvikling af praksis i praksis. Formålet er at blive klogere på sin egen undervisning på en systematisk og overskuelig måde – sammen med sit team. Gennem aktionslæring hjælper lærerne hinanden med at få billeder på, hvordan den gode undervisning kan se ud, og hvad man med fordel kan ændre. Aktionslæring kan være anledning til, at man som lærer bliver opmærksom på de pædagogiske og didaktiske virkemidler, man gør brug af. Og en anledning til at afprøve nye større eller mindre greb i sin undervisning.

Et aktionslæringsforløb er kendetegnet ved forskellige faser, som lærerteamet arbejder sig igennem sammen. Det er vigtigt at give hver fase opmærksomhed, da de enkelte faser bygger videre på hinanden.

I vores mini-aktionslæringsforløb indgår fem faser:

1. Formulering af fokus
2. Valg af aktioner
3. Gennemførelse og egne observationer af aktioner
4. Den didaktiske samtale i læringsfællesskabet
5. Bearbejdning af erfaringer

Hvis I vil vide mere om aktionslæring, se fx EVA's 'Guide til aktionslæring':

<https://www.eva.dk/grundskole/guide-aktionslaering>

Mini-aktionslæringsforløb i læringsfællesskabet

Mini-aktionslæringsforløbene kan med fordel bruges i læringsfællesskabet, hvor skolens fremmedsprogslærere på tværs af sprog og klasse arbejder sammen om at udvikle fremmedsprogundervisningen.

De forskellige faser i mini-aktionslæringsforløbet følger processen i den model for læringsfællesskaber, som vi har arbejdet med i projektet *Fremmedsprog, forandring og forankring*.

Fase 1 'Formulering af fokus' ligger i læringsfællesskabscirkelens 'Fokus' og danner grobund for det første møde i læringsfællesskabet, hvor fase 2 'Valg af aktioner' foregår. Fase 3 'Gennemførelse og egne observationer af aktioner' ligger i undervisningen, mens fase 4 'Den didaktiske samtale i læringsfællesskabet', og fase 5 'Bearbejdning af erfaringer' ligger i det andet møde i læringsfællesskabet.

Læringsfællesskabscirklen

Mini-aktionslæringsforløb med fokus på mundtlighed

Hvordan fremmer vi mundtlighed?

Fase 1: Formulering af fokus

Vælg en problemstilling fra egen undervisningspraksis.

I NCCF's pixi om mundtlighed beskriver vi en række områder, som har indflydelse på udviklingen af elevernes mundtlig sprogfærdighed samt forskellige tiltag, der fremmer mundtlighed såsom task-baseret undervisning og kommunikationsstrategier. I arbejdet med elevernes mundtlige sprogfærdighed er det især vigtigt med fokus på ordforrådstræning og situationstilpasset kommunikation på målsproget, men også fx udtale og syntaks er væsentlige fokusområder for, at eleverne kan lære at kommunikere hensigtsmæssigt i en konkret kommunikationssituation.

I min/vores undervisning oplever jeg/vi .... *mEY*

Derfor ønsker jeg/vi at iværksætte et aktionslæringsforløb med følgende fokus: *mEY*

Eksempel på fokus:

Hvordan kan en meningsfuld, task-baseret undervisning med en stilladserende før-task-fase med fokus på ordforråd og kommunikationsstrategier fremme elevernes mundtlige kommunikationsparathed og oplevelse af succes?

Fase 2: Valg af aktioner

Overvej og beskriv, hvilke konkrete handlinger din/jeres aktion skal bestå af. Ofte vil en aktion bestå af flere mindre elementer.

ml

Et eksempel på en struktur:

Før-task - aktivering, introduktion og konsolidering af centralt ordforråd (enkeltord og chunks); aktivering, introduktion og konsolidering af kommunikationsstrategier – herunder translanguaging strategier; modellering af kernetasken.

Kerne-task - en meningsfuld samtale/præsentation med en informationskløft.

Efter-task - på baggrund af elevernes samtaler/præsentationer, vælges fokus for yderligere konsolidering af ...

I kan se et konkret eksempel på næste side.

Fase 3: Gennemførelse og egne observationer af aktioner

Læg mærke til, hvordan det gik:

- Hvad gik godt?
- Hvad var udfordrende?
- Hvorfor?

Tag gerne noter som støtte for hukommelsen til den didaktiske samtale.

Fase 4: Den didaktiske samtale i læringsfællesskabet

Præsenter på skift jeres fokus for mini-aktionsforløb, aktionen, observationen og udfaldet.

Drøft jeres erfaringer i fællesskabet med henblik på ny(e) aktion(er).

Fase 5: Bearbejdning af erfaringer

Fastlæg i fællesskab principper for fremtidige undervisningsforløb med fokus på mundtlighed:

- Hvordan vil det påvirke jeres videre praksis?

Eksempel på valg af aktioner – tysk i 5. klasse

Som inspiration kan I her se et konkret eksempel på udvalgte aktioner for et miniaktionslæringsforløb i tysk i 5. klasse:

Emne: Mein Tag

Før-task

Formål: At stilladsere, skabe nysgerrighed, opmærksomhed og motivation for emnet og de tilknyttede enkeltord og flerordsfraser og værdien af kommunikationsstrategier.

Fokus på det ordforråd, der knytter sig de daglige gøremål fra "Ich stehe auf" til "Ich gehe ins Bett". Der knyttes an til elevernes handlinger i løbet af en dag.

1. Eleverne har 12 kort med billeder med aktiviteter fra hverdagen fra Lehrerkopie 1: 12 Chunks. Læreren præsenterer ord og udtryk, elever gentager på forskellige måder, så udtrykkene sidder godt fast. Læreren modellerer aktiviteten og inkluderer mimik og gestik som kommunikationsstrategier: Eleverne lytter og lægger i rækkefølge.
2. Nu læser eleverne den tilhørende tekst sammen med læreren – og billederne knyttes til.
3. I små grupper eller par spiller eleverne Memory med de 12 billedkort og tilhørende 12 kort med tekst.
4. Parvis sætter eleverne en afskærmning op mellem sig: En elev læser, makkeren finder tilhørende billede. Eleverne bytter roller.
5. I fællesskab bidrager alle i klassen med at tilføje relevante aktiviteter fra deres hverdag på padlet (nye udtryk tilføjes / fokus på 1. pers. singularis). Padlet'en er klassens samlede ordbog over, hvad de laver i løbet af en dag.
6. Læreren modellerer nu kernetasken ved at fortælle om sin typiske dag ved brug af billeder.

Kerne-task

1. Med egne billeder fra Pixton, billedkortene og klassens ordbog på Padlet'en forbereder eleverne at fortælle hinanden om Mein Tag. Eleverne øver udtale ved at lytte til gengivelsen af deres tekster i taleboblerne og gentage. Når eleven er klar til at fortælle om sin dag, laves der to sæt præsentationer (ét med talebobler / ét uden talebobler).
2. Parvis fortæller en elev om sin dag, og makkeren lytter og lægger billederne uden talebobler i rækkefølge, efterhånden som det fortælles. Præsentationen kan indledes med 'Hallo x, hör zu' and afsluttes med 'Vielen Dank, x' eller lign. Eleverne sammenligner til sidst præsentationerne med og uden talebobler – og bytter roller.
3. Klassen laver en udstilling i eller uden for klasseværelset af deres udprintede beskrivelser af Mein Tag – og/eller deler deres digitale præsentationer med forældrene.

Efter-task

Metasproglig opmærksomhed på klassens samlede ordforråd om dagsaktiviteter, sammenligninger med andre sprog og verbers bøjning i 1. singularis præsens.

Oplæg til aktioner udarbejdet af studerende på modulet 'Nyere fremmedsprogspædagogik og -didaktik' på PD Sprogafvejleder.